

1oudergezinnen feiten & cijfers

Er zijn in Nederland 596.408 eenoudergezinnen, in ongeveer 90% van deze gezinnen staat er een moeder aan het hoofd. Het 1ouderpunt is een community voor alleenstaande vaders, moeders en opvoeders, oftewel eenoudergezinnen. Op deze factsheet staan de belangrijkste feiten en cijfers op een rijtje.

NJI 2022

1 op de 3 kinderen groeit op in een eenoudergezin

Eén op de drie kinderen woont een deel van hun jeugd in een eenoudergezin. Eén op de zes woont op dit moment in een eenoudergezin. Bijna 9% van de kinderen wordt in een eenoudergezin geboren.

CBS 2019

Armoede onder alleenstaande moeders

Ongeveer 75% van de kinderen uit een bijstandsgesin groeit op in een gezin met het laagste welvaartsniveau gedurende de eerste duizend dagen. Bijna 3 op de 4 bijstandsgesinnen zijn eenoudergezinnen.

CBS 2023

Kinderen in armoede

Ongeveer 60% van de kinderen in een bijstandsgesin woonde begin 2020 bij één ouder, meestal hun moeder. Vaak werkte de alleenstaande ouder of een van de twee ouders niet vaak of weinig. Hierdoor was de bijstandsuitkering de voornaamste bron van inkomen.

CBS 2022

Alleenstaande ouders zijn eenzamer

Van alle groepen in de samenleving zijn alleenstaande ouders in 2021, net als in 2019, het vaakst sterk eenzaam, namelijk in 19% van de gevallen.

CBS 2022

Opleidingsniveau

Laagopgeleide vrouwen wonen vaker alleen met hun kinderen dan hoogopgeleide vrouwen. Van de laagopgeleide vrouwen die geboren zijn in 1985, was 21% op 35-jarige leeftijd een alleenstaande moeder, tegenover bijna 5% van de hoogopgeleide vrouwen.

CBS 2022

De belangrijkste feiten & cijfers over alleenstaande ouders en hun kinderen op een rij

Wie zijn dat, die alleenstaande ouders?

90% van de alleenstaande ouders vindt het leven minder de moeite waard

Alleenstaande ouders ervaren minder vaak dat het leven de moeite waard is dan mensen in een relatie, met of zonder kinderen. Dit verschil is 90% tegenover respectievelijk 95% en 94%. Het lagere percentage komt voornamelijk door het gemiddeld lagere inkomen van alleenstaande ouders.

CBS 2022

48% van alleenstaande ouders maakt zich zorgen over de kinderen

Ongeveer 30% van de ouders heeft zich de afgelopen drie maanden zorgen gemaakt over de opvoeding of ontwikkeling van hun kind(eren). Ouders in eenoudergezinnen maken zich veel vaker zorgen over hun kind(eren) dan ouders in tweeoudergezinnen, namelijk 48% tegenover 27%. Dit kan worden verklaard doordat kinderen in eenoudergezinnen vaker een **minder goede gezondheid ervaren en meer psychische problemen** rapporteren in vergelijking met kinderen uit tweeoudergezinnen.

SCP 2021

Alleenstaande moeders willen meer werken

Uit CBS-onderzoek blijkt dat werkende alleenstaande moeders, vooral van wie het jongste kind tussen de 12 en 18 jaar is, **meer uren willen werken en direct beschikbaar zijn**. Momenteel hebben ze een gemiddelde werkweek van 20 uur, maar ze zouden graag 35 uur willen werken.

CBS 2022

Alleenstaande vaders vaker economisch zelfstandig dan moeders

Alleenstaande ouders met een kind tot 12 jaar zijn relatief minder actief op de arbeidsmarkt. Ongeveer **55% van de alleenstaande moeders met een jonger kind is economisch zelfstandig**, terwijl dit percentage oploopt tot 77% voor alleenstaande vaders in dezelfde leeftijdscategorie. Het verschil tussen vaders en moeders wordt kleiner wanneer het jongste kind tussen de 12 en 18 jaar is: dan is ongeveer 65% van de alleenstaande moeders en 80% van de alleenstaande vaders economisch zelfstandig.

CBS 2022

Nooit meer dan €200,- op de spaarrekening van kinderen

Minder dan 30% van de jonge bijstandskinderen (tot 12 jaar) heeft een eigen spaarrekening, en degenen die er wel een hebben, hebben **zelden meer dan 200 euro gespaard**. In 2020 had 68% van de bijstandstieners (16-jarigen) een eigen inkomen.

CBS Jeugdmonitor 2022

Kinderen uit 1oudergezinnen feiten & cijfers

Welk effect heeft alleenstaand ouderschap op kinderen?

Je potentieel ontwikkelen

Kinderen die verschillende hulpbronnen missen, hebben minder kans om hun potentieel te ontwikkelen. Bij kinderen geboren in 2006 onderzocht het CBS het gelijktijdig voorkomen van minstens twee van de volgende vier factoren in de eerste duizend dagen: **laag onderwijsniveau, laag welvaartsniveau, eenoudergezin en gebruik van psychische medicatie door ouder(s)**. Onder kinderen zonder bijstand kwamen twee of meer van deze factoren tegelijkertijd voor bij 11% van de kinderen. In gezinnen met bijstand is dat percentage met bijna 81% aanzienlijk hoger.

CBS 2023

Mentale gezondheid en sociale relaties

Jongeren die niet met beide ouders in één huis wonen hebben op alle indicatoren van **welbevinden en mentale problemen** minder gunstige scores dan jongeren die wel met beide ouders in één huis wonen. Ze zijn ook minder positief over hun sociale relaties thuis en op school. Ze ervaren **minder steun van het gezin** en geven minder vaak aan dat ze gemakkelijk met zowel hun vader als moeder over problemen kunnen praten.

HBSC 2021

School en drugs

Jongeren die niet met beide ouders in één huis wonen, hebben negatievere gevoelens over de relatie met hun leraar, vinden **school minder leuk** en ervaren **vaker druk door schoolwerk** vergeleken met jongeren die wel met beide ouders in één huis wonen. Daarnaast gebruiken deze **jongeren vaker middelen, zoals roken, drinken, cannabis, XTC en lachgas**.

HBSC 2021

Hulp krijgen

Ouders met een lager inkomen en alleenstaande ouders krijgen minder informele hulp bij het ouderschap en zijn ook minder tevreden over de hoeveelheid hulp. Dit kan zorgwekkend zijn, omdat juist deze groepen ouders **vaak de meeste behoefte aan hulp** hebben vanwege stressvolle omstandigheden zoals een laag inkomen en het ontbreken van een partner.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) merkt op dat ouders meer hulp ontvangen als ze zelf meer hulp geven. Dit kan echter nadelig uitpakken voor alleenstaande ouders met een lager inkomen en meer stress, omdat zij vaak minder mogelijkheden hebben om anderen in hun netwerk te helpen, waardoor ze ook minder vaak hulp ontvangen.

Het SCP constateert ook dat alleenstaande ouders **vaker moeite hebben met het vinden van passende formele hulp**. Alleenstaande ouders, gezinnen met een laag inkomen en gezinnen met zorgen over opvoeding of ontwikkeling zijn het meest **negatief over de toegang tot formele hulp**.

SCP 2021

Kinderen uit 1oudergezinnen feiten & cijfers

Welk effect heeft alleenstaand ouderschap op kinderen?

Kans op criminaliteit

Kinderen die opgroeien in een eenoudergezin hebben een **verhoogde kans op het plegen van criminaliteit**. Het maakt daarbij niet uit of dit eenoudergezin is ontstaan door een scheiding of door het overlijden van een ouder. Wat wel uitmaakt is de leeftijd van het kind. Hoe jonger het kind is wanneer een eenoudergezin ontstaat, hoe hoger de kans op crimineel gedrag. Ook het opgroeien bij een moeder (zowel voor zonen als dochters) verhoogt de kans. Dat blijkt uit onderzoek van gedragswetenschapper Janique Kroese (VU Amsterdam).

Uit het onderzoek komen ook aanbevelingen rollen over psychologische hulp aan kinderen uit eenoudergezinnen. Die zou volgens Kroese **vooral gericht zou moeten zijn op kinderen die vanaf de geboorte of vanaf jonge leeftijd in een eenoudergezin wonen, en op adolescenten die een (echt)scheiding hebben meegemaakt, met name in de eerste jaren na de scheiding.**

Wat is het 1ouderpunt?

Het 1ouderpunt is een community en expertisecentrum voor alleenstaande vaders, moeders en opvoeders, oftewel eenoudergezinnen én voor professionals die met alleenstaande ouders werken.

Eenoudergezinnen kunnen bij ons terecht voor hulp, advies en (h)erkenning. Ons platform ondersteunt eenoudergezinnen op uiteenlopende onderwerpen zoals; rechten en plichten, financiële zaken, maar ook over omgang met ex-partner(s), een nieuwe relatie of opvoeding. In onze community vinden ouders antwoorden, zowel van andere ouders als van professionals. Het 1ouderpunt werkt met een netwerk van deskundige adviseurs; veel van onze adviseurs zijn overigens zelf alleenstaande ouder. Het delen van ervaringen zorgt voor (h)erkenning en antwoord op vragen waar je als 1oudergezin mee te maken kunt krijgen.

Wat kunt u doen om alleenstaande ouders te helpen?

Alleenstaande ouders zijn een groeiende groep in Nederland. Deze groep ouders is divers en staat voor andere uitdagingen dan het klassieke tweeoudergezin. U kunt op verschillende manieren helpen. Word bijvoorbeeld vrijwilliger, donateur of zet eenoudergezinnen op de kaart in uw gemeente.

Meedoen?

We hopen dat u na het lezen van deze informatie enthousiast bent en de noodzaak ziet om samen te werken met het 1ouderpunt. Als u de mogelijkheden op ondersteuning wilt verkennen, kunt u een afspraak met ons maken. Door samen te werken kunnen we onze maatschappelijke impact vergroten en de kansen dat alleenstaande ouders en kinderen opgroeien in armoede verkleinen.

**Interesse in een samenwerking?
Mail dan naar beleid@1ouderpunt.nl.**